To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

►**B** **DIREKTIVA 2001/29/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 22. maja 2001

o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi

(UL L 167, 22.6.2001, str. 10)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►**M1**	Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017	L 242	6	20.9.2017
►**M2**	Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019	L 130	92	17.5.2019

popravljena z:

►**C1** Popravek, UL L 314, 25.11.2008, str. 16 (2001/29/ES)

►**C2** Popravek, UL L 33, 4.2.2012, str. 9 (2001/29/ES)

▼B

DIREKTIVA 2001/29/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 22. maja 2001

o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi

POGLAVJE I

CILJ IN PODROČJE UPORABE

Člen 1

Področje uporabe

1. Ta direktiva ureja pravno varstvo avtorske in sorodnih pravic v okviru notranjega trga s posebnim poudarkom na informacijski družbi.

2. Razen v primerih iz člena 11 se ta direktiva ne dotika in ne vpliva na obstoječe določbe Skupnosti v zvezi s:

(a) pravnim varstvom računalniških programov;

(b) pravico dajanja v najem, pravico posojanja in določenimi pravicami, sorodnimi avtorski, na področju intelektualne lastnine;

(c) avtorsko in sorodnimi pravicami, ki veljajo za kabelsko in satelitsko oddajanje programov;

(d) trajanjem varstva avtorske in določenih sorodnih pravic;

(e) pravnim varstvom podatkovnih baz.

POGLAVJE II

PRAVICE IN IZJEME

Člen 2

Pravica reproduciranja

Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

(b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

▼B

(e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

Člen 3

Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic

1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

(a) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(b) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(c) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

(d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.

Člen 4

Pravica distribuiranja

1. Države članice predvidijo za avtorje v zvezi z izvirnikom ali primerki del izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače.

2. Pravica distribuiranja se v Skupnosti ne izčrpa v zvezi z izvirnikom ali primerki dela, razen kadar se prva prodaja ali drug prenos lastništva tega predmeta v Skupnosti izvrši s strani imetnika pravic ali z njegovim privoljenjem.

Člen 5

Izjeme in omejitve

1. Začasna dejanja razmnoževanja iz člena 2, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

(a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku, ali

▼B

(b) zakonito uporabo

dela ali predmeta sorodnih pravic, ki naj se izvede in ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena, so izvzeta iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2.

2. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

(a) v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo kater koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo;

(b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdela fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu;

▼M2

(c) v zvezi s posebnimi dejanji reproduciranja, ki jih izvedejo javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove, muzeji ali arhivi in katerih cilj ni neposredna ali posredna ekonomska ali komercialna korist, brez poseganja v izjeme in omejitve iz Direktive (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]);

▼B

(d) v zvezi z efemernimi posnetki del, ki jih izdelajo RTV organizacije z lastno opremo in za lastne oddaje; ohranjanje teh posnetkov v uradnih arhivih se lahko dovoli na podlagi njihovega izjemnega dokumentarnega značaja;

(e) v zvezi z reproduciranjem oddaj nekomercialnih socialnih institucij, na primer bolnišnic ali zaporov, pod pogojem, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo.

3. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravic iz členov 2 in 3 v naslednjih primerih:

▼M2

(a) uporaba izključno v namen ilustracije pri poučevanju ali znanstvenem raziskovanju, če se navede vir, vključno z imenom avtorja, razen če se to izkaže za nemogoče, in v obsegu, ki ga upravičuje nekomercialni namen, ki naj se doseže, brez poseganja v izjeme in omejitve iz Direktive (EU) 2019/790;

▼M1

(b) uporaba v korist invalidov, ki je neposredno povezana z invalidnostjo in je nekomercialne narave, v obsegu, ki ga zahteva posamična oblika invalidnosti, brez poseganja v obveznosti držav članic na podlagi Direktive (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]);

([1]) Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL L 130, 17.5.2019, str. 92).

([2]) Direktiva (EU) 2017/1564 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o določenih dovoljenih uporabah določenih del in drugih predmetov urejanja, zaščitenih z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami, za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja, ter o spremembi Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 242, 20.9.2017, str. 6).

▼B

(c) reproduciranje v tisku, priobčitev javnosti oziroma dajanje na voljo javnosti objavljenih člankov o aktualnih gospodarskih, političnih ali verskih temah oziroma predvajanih del ali druge vsebine istega značaja v primerih, ko takšna uporaba ni izrecno prepovedana in dokler je naveden vir vključno z avtorjevim imenom, oziroma uporaba del ali predmetov sorodnih pravic v zvezi s poročanjem o aktualnih dogodkih v obsegu, ki ga upravičuje informativni namen in ob navedbi vira vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče;

(d) ►C1 citati, katerih namen je na primer kritika ali ocena, pod pogojem ◄, da se nanašajo na delo ali na predmet sorodnih pravic, ki je bil že bil zakonito dan na voljo javnosti, da je naveden vir vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče, in da je njihova uporaba v skladu s pošteno prakso ter v obsegu, ki ga zahteva poseben namen;

(e) uporaba v namene javne varnosti ali za zagotovitev pravilne izvedbe ali poročanja o upravnih, parlamentarnih in sodnih postopkih;

(f) uporaba političnih govorov, pa tudi odlomkov iz javnih predavanj ali podobnih del oziroma vsebine v obsegu, ki ga opravičuje informativni namen in pod pogojem, da se navede vir vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče;

(g) uporaba med verskimi proslavami ali uradnimi proslavami, ki jih organizirajo javni organi;

(h) uporaba del, kot so arhitekturna in kiparska dela, namenjena trajni umestitvi na splošno dostopnih krajih;

(i) naključna vključitev dela ali drugih predmetov v druga gradiva;

(j) uporaba v namen oglaševanja javne razstave ali prodaje umetniških del v obsegu, ki je nujen za promocijo dogodka in ob izključitvi vsake druge komercialne uporabe;

(k) uporaba v namene karikature, parodije ali pastiša;

(l) uporaba v zvezi z demonstracijo ali popravilom opreme;

(m) uporaba umetniškega dela v obliki zgradbe ali risbe ali načrta zgradbe v namene rekonstrukcije zgradbe;

(n) uporaba s priobčitvijo ali dajanjem na voljo javnosti del ali predmetov sorodnih pravic, ki niso urejeni s prodajnimi ali licenčnimi pogoji, navedenimi v njihovih zbirkah, v namen raziskave ali zasebnega študija posameznim pripadnikom javnosti po temu namenjenih terminalih, ki se nahajajo v prostorih, navedenih v odstavku 2(c);

(o) uporaba v določenih drugih manj pomembnih primerih, kjer izjeme ali omejitve že obstajajo po nacionalni zakonodaji, pod pogojem, da zadevajo le analogne načine uporabe in ne vplivajo na prost pretok blaga in storitev v Skupnosti, brez vpliva na druge izjeme in omejitve, ki jih vsebuje ta člen.

4. Kadar države članice lahko predvidijo izjemo ali omejitev pravice reproduciranja v skladu z odstavkom 2 in 3, lahko na podoben način

▼B

dopustijo izjemo ali omejitev pravice distribuiranja iz člena 4 v obsegu, ki ga opravičuje namen dovoljenega dejanja reproduciranja.

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.

POGLAVJE II

VARSTVO TEHNIČNIH UKREPOV IN PODATKOV ZA UPRAVLJANJE PRAVIC

Člen 6

Obveznosti glede tehničnih ukrepov

1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti izognitvi katerim koli tehničnim ukrepom, ki jih zadevna oseba izvaja v vednosti, da si prizadeva za ta cilj, oziroma ob verjetnosti, da ve, da si prizadeva za ta cilj.

2. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti proizvodnji, uvozu, distribuiranju, prodaji, najemu, oglaševanju za prodajo ali najem ali posesti za komercialne namene naprav, izdelkov ali komponent oziroma izvajanju storitev, ki:

(a) se promovirajo, oglašujejo ali tržijo z namenom izognitve, ali

(b) so le majhnega komercialnega pomena ali imajo le majhno uporabo razen izognitve, ali

(c) so prvenstveno načrtovane, izdelane, prirejene ali izvajane v namen omogočanja ali olajševanja izognitve

vsakršnim dejanskim tehničnim ukrepom.

3. Za namene te direktive izraz „tehnični ukrepi“ pomeni vsakršno tehnologijo, napravo ali komponento, ki je ob običajnem obratovanju namenjena preprečevanju ali oviranju dejanj v zvezi z deli in predmeti sorodnih pravic, ki jih ni dovolil imetnik pravic avtorske ali katere koli sorodne pravice, predvidene v zakonu, oziroma pravice *sui generis*, ki jo predvideva poglavje III Direktive 96/9/ES. Tehnični ukrepi se štejejo za „dejanske“, kadar uporabo varovanega dela ali predmeta sorodnih pravic nadzorujejo imetniki pravic z uporabo nadzorovanega dostopa ali zaščitnega postopka, na primer šifriranja, kodiranja ali druge transformacije dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali mehanizma za nadzor razmnoževanja, ki doseže cilj zaščite.

4. Ne glede na pravno varstvo, ki ga predvideva odstavek 1, v odsotnosti prostovoljnih ukrepov, ki jih sprejmejo imetniki pravic, vključno z dogovori med imetniki pravic in drugimi zadevnimi strankami, države članice sprejmejo primerne ukrepe za zagotovitev, da imetniki pravic omogočijo upravičencu do izjeme ali omejitve, predvidene v nacionalnem zakonu v skladu s členom 5(2)(a), (2)(c), (2)(d), (2)(e), (3)(a), (3)(b) ali (3)(e), sredstva za uživanje takšne izjeme ali omejitve v obsegu, nujnem za uživanje takšne izjeme ali omejitve, in kjer ima ta upravičenec zakonit dostop do zadevnega varovanega dela ali predmeta.

▼B

Država članica lahko sprejme takšne ukrepe tudi v zvezi z upravičencem do izjeme ali omejitve, ki jo predvideva člen 5(2)(b), razen če reproduciranja za zasebno uporabo niso omogočili že imetniki pravic v obsegu, potrebnem za uživanje izjem ali omejitev in v skladu z določbami člena 5(2)(b) in (5), ne da bi imetnikom pravic preprečili sprejetje ustreznih ukrepov glede števila reprodukcij v skladu s temi določbami.

Tehnični ukrepi, ki jih prostovoljno uporabljajo imetniki pravic, vključno s tistimi, ki se uporabljajo pri izvajanju prostovoljnih dogovorov, in tehnični ukrepi, ki se uporabljajo pri izvajanju ukrepov, ki jih sprejmejo države članice, uživajo pravno varstvo iz odstavka 1.

Določbe iz prvega in drugega pododstavka se ne uporabljajo za dela ali predmete sorodnih pravic, ki so dani na voljo javnosti pod dogovorjenimi pogodbenimi pogoji tako, da so pripadnikom javnosti na voljo s kraja in ob času, ki si ju sami izberejo.

Kadar se ta člen uporablja v kontekstu Direktiv 92/100/EGS in 96/9/ES, se smiselno uporablja ta odstavek.

Člen 7

Obveznosti v zvezi s podatki za upravljanje s pravicami

1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti vsaki osebi, ki zavestno brez dovoljenja izvaja katero koli od naslednjih dejanj:

(a) odstranitev ali sprememba katerega koli elektronskega podatka za upravljanje pravic;

(b) distribuiranje, uvoz za distribuiranje, oddajanje, priobčenje ali dajanje na voljo del ali predmetov sorodnih pravic, varovanih po tej direktivi oziroma po poglavju III Direktive 96/9/ES, s katerih so bili nepooblaščeno odstranjeni ali spremenjeni elektronski podatki za upravljanje s pravicami,

če takšna oseba ve oziroma če obstaja utemeljen razlog, da bi lahko vedela, da s takšnim ravnanjem povzroči, omogoči, olajša ali prikrije kršitev avtorske ali sorodnih pravic, določenih v zakonu, oziroma pravice *sui generis* iz poglavja III Direktive 96/9/ES.

2. V namene te direktive izraz „podatki za upravljanje pravic“ pomeni katere koli informacije, ki jih navedejo imetniki pravic in ki identificirajo delo ali predmet sorodnih pravic, ki ga zajema ta direktiva oziroma zajema pravica *sui generis*, ki jo predvideva poglavje III Direktive 96/9/ES, avtorja ali katerega koli drugega imetnika pravic, oziroma podatke o pravilih in pogojih uporabe dela ali predmeta sorodnih pravic, ter vsa števila ali šifre, ki predstavljajo takšne podatke.

Prvi pododstavek se uporablja, kadar je kateri koli tak podatek povezan s primerkom oziroma se pojavlja v zvezi z javnim priobčenjem dela ali predmeta sorodnih pravic, zajetega v tej direktivi, oziroma ki ga zajema pravica *sui generis* iz poglavja III Direktive 96/9/ES.

▼B

POGLAVJE IV

SKUPNE DOLOČBE

Člen 8

Sankcije in pravna sredstva

1. Države članice predvidijo ustrezne sankcije in pravna sredstva v zvezi s kršitvami pravic in obveznosti, ki jih določa ta direktiva, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se ta sankcije in pravna sredstva uporabljajo. Takšne sankcije so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da lahko imetniki pravic, katerih interesi so prizadeti s kršitvijo na njenem območju, vložijo odškodninsko tožbo in/ali zahtevajo sodno odredbo ter, kjer je to potrebno, zaplembo gradiva, ki je predmet kršitve, pa tudi naprav, izdelkov ali komponent iz člena 6(2).

3. Države članice zagotovijo, da imetniki pravic lahko zahtevajo sodno odredbo proti posrednikom, katerih storitve uporablja tretja stranka in s tem krši avtorske ali sorodne pravice.

Člen 9

Nadaljnja uporaba drugih predpisov

Ta direktiva ne vpliva na predpise, ki zadevajo zlasti patentne pravice, blagovne znamke, pravice iz modela, patenta s skrajšanim trajanjem, topografijo polprevodniških izdelkov, tipov pisav, pogojni dostop, dostop do kabla, zaščito narodnih bogastev, zahteve po pravnem deponiranju, zakone o omejujočem ravnanju in nelojalni konkurenci, trgovske skrivnosti, varnost, zaupnost, varstvo podatkov in zasebnost, dostop do javnih dokumentov, pogodbeno pravo.

Člen 10

Časovna uporaba

1. Določbe te direktive se uporabljajo pri vseh delih in predmetih sorodnih pravic, ki jih navaja ta direktiva, ki so z 22. decembrom varovani z zakonodajo držav članic na področju avtorske in sorodnih pravic ali ki ustrezajo kriterijem za varstvo po določbah te direktive oziroma določbah iz člena 1(2).

2. Ta direktiva se uporablja brez vpliva na katera koli sklenjena dejanja in pridobljene pravice pred 22. decembrom 2002.

Člen 11

Tehnične prilagoditve

1. Direktiva 92/100/EGS se spremeni na naslednji način:

(a) člen 7 se črta;

▼B

(b) člen 10(3) se zamenja z naslednjim:

„3. Omejitve se uporabijo samo v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalno uporabo predmeta in ne bi nerazumno prizadele legitimnih interesov imetnika pravic.“

2. Člen 3(2) Direktive 93/98/EGS se zamenja z naslednjim:

„2. Pravice proizvajalca fonogramov trajajo 50 let, odkar je bil posnetek narejen. Če pa je bil fonogram zakonito objavljen v tem obdobju, te pravice trajajo 50 let od prve zakonite objave. Če do zakonite javne objave ne pride v obdobju iz prvega stavka, in če je fonogram v tem obdobju zakonito priobčen javnosti, omenjene pravice trajajo 50 let od datuma prve zakonite priobčitve javnosti.

Kjer pa zaradi poteka obdobja trajanja varstva, priznanega po tem odstavku v verziji pred spremembo z Direktivo 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (*), pravice proizvajalcev fonogramov več niso varovane na dan 22. decembra 2002, zaradi tega odstavka ne bodo ponovno varovane.

_____

(*) UL L 167, 22.6.2001, str. 10.“

Člen 12

Končne določbe

1. Najpozneje do 22. decembra 2004 in nato vsaka tri leta Komisija predloži Evropskemu parlamentu, Svetu ter Ekonomsko-socialnemu odboru poročilo o uporabi te direktive, v katerem med drugim na podlagi specifičnih informacij, ki jih podajo države članice, še posebej preuči uporabo členov 5, 6 in 8 v luči razvoja digitalnega trga. V primeru člena 6 še posebej natančno razišče, ali ta člen omogoča zadostno raven varstva in ali na zakonsko dovoljena dejanja škodljivo vpliva uporaba dejanskih tehničnih ukrepov. Kadar je to potrebno, še posebej za zagotovitev delovanja notranjega trga po členu 14 Pogodbe, predloži predloge za spremembe te direktive.

2. Varstvo pravic, sorodnih avtorski, ostane po tej direktivi nedotaknjeno in ne sme nikakor vplivati na varstvo avtorske pravice.

3. Ustanovi se odbor za stike. Sestavljajo ga predstavniki pristojnih organov držav članic. Predseduje mu predstavnik Komisije, sestane pa se na pobudo predsedujočega oziroma na zahtevo delegacije države članice.

4. Odbor ima naslednje naloge:

(a) preučevanje vpliva te direktive na delovanje notranjega trga ter opozarjanje na kakršne koli težave;

▼B

(b) organiziranje posvetov o vseh vprašanjih, ki izhajajo iz uporabe te direktive;

(c) omogočanje izmenjave informacij o ustreznem razvoju zakonodaje in sodne prakse, pa tudi o zadevnem ekonomskem, družbenem, kulturnem in tehnološkem razvoju;

(d) deluje kot forum za oceno digitalnega trga del in drugih predmetov, vključno z zasebnim kopiranjem in uporabo tehničnih ukrepov;

▼M2

(e) preučevanje vpliva prenosa Direktive (EU) 2019/790 na delovanje notranjega trga in opozoriti na morebitne težave pri prenosu;

(f) olajšanje izmenjave informacij o ustreznem razvoju zakonodaje in sodne prakse, pa tudi o praktični uporabi ukrepov, ki so jih države članice sprejele za izvajanje Direktive (EU) 2019/790;

(g) razpravljanje o drugih vprašanjih, ki izhajajo iz uporabe Direktive (EU) 2019/790.

▼B

Člen 13

Izvajanje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 22. decembra 2002. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se pri sprejemanju teh ukrepov sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice posredujejo Komisiji besedila predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 15

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.